

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Den Transatlantiske Dialog: muligheder for at forbedre det Transatlantiske Samarbejde«

(2004/C 241/15)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 17. juli 2003 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, på eget initiativ at afgive udtalelse om »Den transatlantiske dialog: muligheder for at forbedre det transatlantiske samarbejde.«

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Eksterne Forbindelser, som udpegede Eva Belabed til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 20. april 2004.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 409. plenarforsamling den 2.-3. juni 2004, mødet den 3. juni 2004, følgende udtalelse med 160 stemmer for 15 imod og 18 hverken for eller imod:

1. Resumé

A. Forbindelserne mellem EU og USA har en lang historie bag sig og har været en fordel for begge parter. De hviler på en grundlæggende fælles opfattelse af åbne og demokratiske samfund. Både EU og USA forpligtede sig til et fuldt og jævnbrydigt partnerskab i et ændret geostrategisk klima efter afslutningen på den kolde krig. Selv om de ændrede forhold ved flere lejligheder har sat forbindelserne på prøve, er grundlaget for partnerskabet blevet opretholdt.

B. Der er lighedspunkter såvel som forskelle i amerikanernes og europæernes opfattelse. Splittelsen er størst i udenrigspolitiske spørgsmål, hvorimod der er større enighed, end man umiddelbart skulle tro, om økonomiske, sociale og miljømæssige spørgsmål, og der er bred enighed om, at en vedvarende og intens dialog er nødvendig ikke blot for EU's og USA's langsigtede interesser, men også for resten af verden.

C. Den transatlantiske økonomi er med tiden blevet endnu mere sammenflettet, og direkte investeringer er blevet betydeligt vigtigere end handel. Selv om handelstvister skaber overskrifter, tegner de sig for mindre end 1 % af den transatlantiske handel. Øget økonomisk indbyrdes afhængighed fører til spændinger, der går ud over grænserne og berører grundlæggende nationale spørgsmål såsom beskatning, politisk styreform og regulering.

D. EU's og USA's økonomiske resultater tegner et blandet billede, der viser, at begge økonomier har styrker og svagheder. Økonomierne vil stå over for store udfordringer i de kommende år, hvilket skaber behov for øget dialog og tættere samarbejde med henblik på at få dem til at fungere effektivt på begge sider af Atlanterhavet.

E. Ændringerne i de geopolitiske udfordringer og trusler har flere gange sat forholdet på prøve. Opbygning og styrkelse af god regeringsledelse samt inddragelse af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundets organisationer overalt i verden kunne bidrage til at gøre verden sikrere og forbedre borgernes mulig-

heder for at deltage i beslutninger, som påvirker deres leve- og arbejdsvilkår.

F. Selv om globaliseringen har givet mange fordele og fremmet åbne samfund og økonomier samt en stigning i samhandelen, udenlandske investeringer og velstanden på verdensplan, har den ikke haft positive virkninger for alle. EU og USA kan, hvis de samler deres kræfter, bidrage til at udvikle globaliseringens økonomiske, sociale og miljømæssige potentiale ved at fremme god ledelse på såvel nationalt som internationalt plan, herunder social og civil dialog.

G. Begge sider understreger den strategiske betydning af forbindelserne mellem EU og USA samt den multilaterale kontekst, idet globale udfordringer kræver en samlet indsats. Nyligt fremsatte forslag til, hvordan de institutionelle ordninger for transatlantiske forbindelser kan forbedres, fremhæver betydningen af en varig og intens dialog med henblik på såvel at udvikle forholdet som at samarbejde med internationale institutioner og andre dele af verden.

H. EØSU støtter i høj grad det transatlantiske samarbejde og anbefaler, at det styrkes og udvides med hensyn til inddragelse af det størst mulige antal interesser og aktører samt udvikling og udvidelse af tilgangen til at indbefatte spørgsmål vedrørende dialogerne og deres respektive parter på begge sider af Atlanterhavet.

I. I overensstemmelse med det irske formandskab støtter EØSU på det kraftigste et transatlantisk samarbejde og den konstruktive deltagelse af de relevante interessegrupper fra det amerikanske og europæiske civilsamfund. EØSU går derfor ind for at styrke og udvide netværkssamarbejdet mellem civilsamfundene herunder dialogerne og er rede til at bidrage til øget information og interaktion mellem netværkene og dialogerne, hvilket kunne føre til et regelmæssigt og vedvarende samarbejde og til etablering af et transatlantisk og/eller amerikansk økonomisk og socialt udvalg.

J. EØSU vil gerne tjene som forum for fremme af dialogen og tilnærmelse mellem de forskellige parter. I denne sammenhæng tilbyder udvalget at organisere en konference sammen med de relevante aktører og institutioner for at styrke dialogen. Med en styrket dialog ville man kunne aktivere civilsamfundet på begge sider af Atlanterhavet, ikke blot til fordel for EU og USA på lang sigt, men også til gavn for resten af verden.

2. Baggrund

2.1 Forbindelserne mellem EU og USA går langt tilbage og er til gensidig fordel. De var særligt stærke under den kolde krig. Marshallplanen for genopbygningen af Europa var det væsentligste element i den periode. Efter afslutningen af den kolde krig udfærdigede USA og EU en række dokumenter med henblik på at fastlægge principperne og skabe rammen for deres fremtidige samarbejde i et ændret geopolitisk miljø⁽¹⁾. Hovedformålene med disse aftaler var at fremme fred, stabilitet og økonomisk vækst, tage globale udfordringer op, samarbejde på det økonomiske område samt bygge broer på tværs af Atlanten. I Bonn-erklæringen, der blev vedtaget på topmødet mellem EU og USA i Bonn den 21. juni 1999, forpligtede begge parter sig til at indgå i et »fuldt og ligeværdigt partnerskab« inden for økonomiske, politiske og sikkerhedsmæssige anliggender.

2.2 Disse aftaler, som EØSU støttede, har skabt et sæt institutionelle ordninger, heriblandt de transatlantiske dialoger, der har gjort det muligt for arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet at deltage i disse bestræbelser.

2.3 I løbet af 1990'erne og inden for de seneste år har samarbejdet gennemlevet flere faser, hvor landene på begge sider af Atlanten med større eller mindre lethed har måttet tilpasse sig nye realiteter. Fundamentet for et stærkt transatlantisk partnerskab er stadig til stede, men disse ændringer har ført til spændte situationer og uoverensstemmelser dels på grund af de forskellige synspunkter og holdninger, dels på grund af mangler i de institutionelle rammer⁽²⁾.

2.4 For at lette dialogen og sikre en politik, der er rettet mod fælles mål, kan det være en fordel at se på de holdninger,

(1) Den transatlantiske erklæring (1990), Den nye transatlantiske dagsorden (NTA) og Fælles handlingsplan for EU og USA (1995), Det transatlantiske økonomiske partnerskab og Den nye transatlantiske markedsplads (1998).

(2) Jf. Christopher J. Makins (formand for De Forenede Staters Atlantishavsråd): *Renewing the Transatlantic Partnership: Why and How?* Redegørelse udarbejdet af Underudvalget for Europa under Udvalget for Internationale Forbindelser i Repræsentanternes Hus 11. juni 2003.

der kommer til udtryk i undersøgelser og meningsmålinger udført af f.eks. German Marshall Fund i USA og Pew Research Center⁽³⁾. Den offentlige mening i USA og Europa viser lighedspunkter såvel som forskelle⁽⁴⁾. Amerikanernes og europæernes holdninger bygger på de samme grundlæggende overbevisninger om åbne demokratiske samfund, respekt for menneskerettighederne og retsstaten samt troen på markedsbaserede økonomiske politikker⁽⁵⁾. Men deres værdier er ikke altid identiske. På spørgsmålet om europæere og amerikanere har forskellige sociale og kulturelle værdier hersker der overvældende enighed på begge sider af Atlanten (83 % blandt de adspurgte i USA og 79 % i Europa)⁽⁶⁾.

2.5 Selv om amerikanerne var mere internationalistiske i 2002 end før den 11. september 2001, ser amerikanerne og europæerne meget forskelligt på udenrigspolitiske spørgsmål, som f.eks. USA's globale lederskab, og hvordan man skal reagere på trusler⁽⁷⁾. Både amerikanere og europæere opfatter unilateralisme som et problem. Begge parter er positive over for FN og ønsker at styrke institutionen, men amerikanerne er villige til at omgå FN, hvis nationale interesser kræver det. Selv om »blød magt« er en del af amerikansk kultur og politik⁽⁸⁾, lægger Europa større vægt herpå⁽⁹⁾, og et stort flertal på begge sider af Atlanten mener, at EU med sin »bløde magt« stadig kan være med til at løse verdens problemer med diplomati, handel og udviklingsbistand⁽¹⁰⁾.

2.6 Amerikanerne var i 2003 mere åbne over for en stærk europæisk partner, mens europæerne var mindre villige til at sætte deres lid til USA i udenrigspolitiske anliggender⁽¹¹⁾. Denne forskydning i europæernes opfattelse kan højst sandsynligt føres tilbage til Irak-krigen, hvorimod amerikanerne udviser en overraskende positiv holdning over for Den Europæiske Union.

Denne mangel på symmetri, hvor europæerne har en mere negativ holdning over for USA, hvorimod amerikanerne er mere positive over for EU, er forbavsende og kan være af potentiel betydning for beslutningstagerne på begge sider af Atlanten⁽¹²⁾.

(3) Jf.: *Transatlantic Trends 2003*, en undersøgelse udarbejdet af German Marshall Fund i USA og Pew Research Center: Public more internationalist than in 1990s; Offentliggjort 12. december 2002; <http://people-press.org/reports/print.php3?PageID=656>

(4) *Transatlantic Trends 2003*.

(5) Christopher J. Makins (formand for De Forenede Staters Atlantishavsråd): *Renewing the Transatlantic Partnership: Why and How?* Redegørelse udarbejdet af Underudvalget for Europa under Udvalget for Internationale Forbindelser i Repræsentanternes Hus 11. juni 2003.

(6) *Transatlantic Trends 2003*.

(7) Pew Research Center: Public more internationalist than in 1990s; Offentliggjort 12. december 2002; <http://people-press.org/reports/print.php3?PageID=656>

(8) Joseph Nye Jr: *Propaganda isn't the Way: Soft Power, The International Herald Tribune*, 10. januar 2003; www.ksg.harvard.edu/news/opeds/2003/nye_soft_power_iht_011003.htm

(9) Robert Kagan: *Of Paradise and Power: America and Europe in the New World Order*, Knopf 2003.

(10) *Transatlantic Trends 2003*.

(11) *Transatlantic Trends 2003*.

(12) *Transatlantic Trends 2003*.

2.7 I forbindelse med sociale, erhvervs- og miljømæssige spørgsmål er der større overensstemmelse, end man kunne have forventet, hvilket dog ikke kommer til udtryk på regeringsplan. Selv om europæerne som bekendt anser den sociale og miljømæssige dimension, som er inkorporeret i det europæiske politiske demokrati, for vigtig, så må man ikke glemme, at også amerikanerne er socialt indstillet og lægger vægt på miljøbeskyttelse. Økonomien, uddannelse og social sikring dominerer den offentlige politiske dagsorden i USA ⁽¹⁾. Selv om amerikanerne føler, de har indflydelse og bifalder det private initiativ, mener to tredjedele, at der er behov for et statsligt sikkerhedsnet for de fattige ⁽²⁾ for at sikre at alle borgere får tilstrækkeligt at spise og et sted at sove. Mere end 50 % mener, at staten skal hjælpe de fattige, også selv om det betyder en stigende gæld; 86 % mener, at der skal indføres strengere love og regler med henblik på at beskytte miljøet; 65 % mener, at folk bør være villige til at betale højere priser for at beskytte miljøet; halvdelen mener, at skattesystemet behandler dem uretfærdigt; og en betydelig gruppe (over 75 %) støtter en mere restriktiv og strengere kontrol med tilvandingen til USA. Amerikanerne ser også ud til i et vist omfang at dele europæernes bekymring over genetisk modificerede organismer (GMO'er), da 92 % af dem støtter mærkning af disse ⁽³⁾.

2.8 Der er udbredt enighed om, at en mere indgående, intens og vedvarende dialog er nødvendig for at sikre, at de fælles interesser styrkes i forhold til forskellene og for at anerkende den fælles interesse i at opstille en fælles dagsorden for mange af verdensøkonomiens områder. I tidligere udtalelser har EØSU anerkendt betydningen af det transatlantiske partnerskab og har understreget, at et bredt anlagt partnerskab og samarbejde skal være baseret på gensidig forståelse og respekt for partnerens visioner, værdier og samfundsmodel ⁽⁴⁾.

3. Dimensioner i de transatlantiske forbindelser

3.1 De vigtigste dimensioner i de transatlantiske forbindelser er følgende: økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem EU og USA, global politik og sikkerhed, globalisering, international økonomisk, social og miljømæssig udvikling, transatlantiske institutioner, engagement i det transatlantiske partnerskab og multilateralt styre.

⁽¹⁾ Pew Research Center: Economy, Education, Social Security Dominate Public's Policy agenda, Offentliggjort 6. september 2001, www.people-press.org/reports/print.php3?PageID=33

⁽²⁾ Pew Research Center, The Political Landscape 2004, kategorierne indbefatter: helt enig og delvist enig, www.people-press.org

⁽³⁾ ABC-undersøgelse i Süddeutsche Zeitung, 19.8.2003.

⁽⁴⁾ EØSU: Styrkelse af det transatlantiske samarbejde og den transatlantiske dialog (EFT C 221 af 7.8.2001).

3.2 Økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem EU og USA

3.2.1 Som Quinlans Rapport ⁽⁵⁾ om transatlantiske økonomiske forbindelser viser, er der en større grad af overlapning og øget indbyrdes afhængighed mellem de transatlantiske økonomier efter Berlinmurens fald, og udenlandske investeringer overstiger klart handelen i betydning.

3.2.2 I 1990'erne placerede USA f.eks. ca. halvdelen af sine direkte udenlandske investeringer i Europa. I 2000 var Europas investeringssatsning i USA ca. 25 % højere end USA's satsning i Europa. I 2001 og i det meste af 1990'erne kom halvdelen af de amerikanske virksomheders samlede globale indtægter fra Europa. Amerikanske virksomheder investerede mere end dobbelt så meget kapital i Nederlandene som i Mexico. Staten Texas alene investerer mere i Europa, end hele USA investerer i Japan.

3.2.3 Selv om transatlantiske handelsstridigheder ofte præger overskrifterne, udgør handelen i sig selv mindre end 20 % af de transatlantiske forbindelser og handelsstridigheder mellem EU og USA mindre end 1 % af den transatlantiske samhandel. Trods en tidlig varslingsmekanisme siden 1999 har stridigheder om handelsbeskyttelsesmekanismer (som f.eks. beskyttelsesforanstaltninger, antidumping og udligningstold), tilskudsordninger, intellektuelle ejendomsrettigheder og andre foranstaltninger inden for områder som stål, bananer, hormoner, genetisk modificerede organismer (GMO'er), varemærker og oprindelsesangivelser ført til alvorlig uenighed og konflikter. Pr. den 16. marts 2004 havde EU fjorten uafklarede stridsspørgsmål med USA kørende i Verdenshandelsorganisationen ⁽⁶⁾. Det seneste tilfælde drejer sig om det amerikanske eksportfremmesystem »Foreign Sales Corporations«, hvor EU pålagde told på en række amerikanske produkter, som forbliver i kraft indtil den til grund liggende lov, som er blevet erklæret retsstridig af WTO, er blevet tilpasset WTO-reglerne.

3.2.4 Nogle af spændingerne mellem EU og USA skyldes denne stigende økonomiske afhængighed. I mange tilfælde er der ikke tale om traditionelle handelsstridigheder »ved grænsen«, men om stridigheder, der rækker ind over grænserne og vedrører så fundamentale indenrigspolitiske emner som den måde, amerikanerne og europæerne beskattes på, hvordan vores samfund styres, og hvordan vores økonomier reguleres ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Joseph P. Quinlan: Drifting apart or Growing together? The Primacy of the Transatlantic Economy. Washington, DC, Center for Transatlantic Relations, 2003.

⁽⁶⁾ EU-Kommissionen: General Overview of Active WTO Dispute Settlement Cases involving the EC as complainant or defendant. http://europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/index_en.htm

⁽⁷⁾ Joseph P. Quinlan: Drifting apart or Growing together? the Primacy of the Transatlantic Economy. Washington, DC, Center for Transatlantic Relations, 2003.

3.2.5 En vurdering af EU's og USA's økonomier viser et uensartet billede. I modsætning til den udbredte opfattelse, at den amerikanske økonomi overgår den europæiske, viser selv oplysninger fra IMF og OECD, at den europæiske økonomi har opnået bedre resultater på visse områder⁽¹⁾. De generelle vækstrater i USA har ganske vist været højere end i Europa, men levestandarden målt i BNP pr. indbygger er vokset hurtigere i EU end i USA.

3.2.6 Med hensyn til arbejdskraftens produktivitet er tallene varierende alt afhængigt af, hvilken tidshorisont der er anvendt som grundlag. USA's produktivitet er gennemsnitlig højere end EU's siden 1995, men lavere i den længere periode 1990 til 2002. Selv på de tidspunkter, hvor USA's gennemsnit er højest, er der fem europæiske lande, der klarer sig bedre. Den gennemsnitlige arbejdsløshed er højere i Europa, men syv lande har en lavere arbejdsløshedsprocent end USA.

3.2.7 Arbejdsløshed er både et problem for økonomien som helhed — da det betyder uudnyttede ressourcer — og for den enkelte i særdeleshed, hvis arbejdsløsheden kombineres med manglende sociale beskyttelse. Ud over den makroøkonomiske politik kan faktorer som f.eks. arbejdsmarkedets struktur, uddannelsesniveaet eller udformningen af de sociale sikringsordninger have stor indflydelse på beskæftigelsesraten. Arbejdsløsheden tillige med en skæv indkomstfordeling, manglen på social beskyttelse samt uddannelsesniveaet er nogle af de faktorer, som øver indflydelse på fattighedsraterne og forklarer dem.

3.2.8 Skatterne i Europa er gennemsnitligt højere end i USA. Dette betyder dog ikke nødvendigvis et konkurrencemæssigt handicap. Hvis skatterne anvendes rigtigt, kan de fremme et lands produktivitet. I anerkendelse heraf har World Economic Forum ændret beregningsmetoden for offentlige budgetter, hvilket har resulteret i, at Finland ifølge rapporten Global Competitiveness Report 2003-2004 har klarer sig bedre end USA, mens Sverige og Danmark også har forbedret deres position og nu ligger som henholdsvis nr. tre og fire (mod tidligere nr. fem og ti)⁽²⁾.

3.2.9 Hvis man sammenholder produktivitet og skatter, fremgår det, at høje skatter ikke nødvendigvis hæmmer produktiviteten: ud af de fem lande, der har haft en større vækst i produktiviteten end USA siden 1995: Belgien, Østrig, Finland, Grækenland og Irland, og de seks lande, der har haft en større produktivitet: Tyskland, Nederlandene, Irland, Frankrig, Belgien og Norge (der ikke er medlem af EU), er Irland det eneste land med lav skatteprocent.

3.2.10 Heraf kan det udledes, at EU's og USA's økonomier er stærkt forbundne. Begge økonomier har styrker og svagheder. Begge går vigtige udfordringer i møde i årene fremover, og dette gør øget dialog og samarbejde nødvendigt med henblik på at sikre, at økonomien fungerer uproblematisk på begge sider af Atlanten.

3.3 Global politik og sikkerhed

3.3.1 Overgangen fra den kolde krig, der var kendetegnet ved et sammenfald af interesser mellem EU og USA, til en situation, hvor de vigtigste strategiske udfordringer har sit udspring forskellige steder i verden, og hvor truslernes karakter har ændret sig, har resulteret i uenighed om, hvordan de skal løses.

3.3.2 Globaliseringens positive potentiale er enormt og har åbnet døren til mange fordele. Der er dog dybtgående og vedvarende skævheder i den globale økonomi i dag. Set med størsteparten af verdensbefolkningens øjne har globaliseringen ikke opfyldt deres simple og legitime håb om rimelig beskæftigelse og en bedre fremtid for deres børn. Da åbne samfund trues af den verdensomspændende terrorisme, skal det globale styre fokusere på folks betænkkeligheder og forhåbninger og øge ansvarligheden og demokratiet både på nationalt og internationalt plan for at forbedre den globale sikkerhedssituation. Globaliseringen skal være baseret på universelle værdier og respekten for menneskerettigheder og den enkeltes værdighed⁽³⁾. Forvaltes globaliseringen bedre, kan der ske en tilnærmelse mellem verdens befolkning, og alle bliver rigere. Bedre globalisering er nøglen til et bedre og mere sikkert liv for alle mennesker i det 21. århundrede. Hvis processen fortsat forvaltes dårligt, vil utilfredsheden med globaliseringen vokse.

3.3.3 I denne sammenhæng vil bekæmpelse af korrupsion, diktaturer og regeringer, der har svigtet samt opbygning af arbejdsmarkedsorganisationer og civilsamfundsstrukturer over hele verden, specielt i lande, hvor ledelsesstrukturerne er svage eller skal udvikles, sandsynligvis kunne bidrage til at gøre verden mere sikker og forbedre borgernes muligheder for at øve indflydelse på de beslutninger, der danner grundlag for deres leve- og arbejdsvilkår.

3.3.4 EØSU's engagement i opbygningen og styrkelsen af den sociale og civile dialog i de fremtidige EU-medlemsstater og i tredjelande har en lang tradition bag sig. EØSU har også været en aktiv partner i EU's Barcelona-proces, som kan være et nyttigt udgangspunkt. Derudover vil støtte af demokratiseringsprocessen og opbygningen af arbejdsmarkedsorganisationer f.eks. i Irak kunne blive et fælles projekt for EU og USA.

(1) Philippe Legrain: Europe's mighty Economy, <http://www.philippelegrain.com/Articles/europe'smightyec.html>

(2) World Economic Forum: Global Competitiveness Report 2003-2004; <http://www.weforum.org>

(3) ILO: A fair Globalisation: Creating opportunities for all, Genève, 24. februar 2004.

3.3.5 Transportsikkerhed er også en sektor, der tilskynder til øget samarbejde mellem USA og EU. Ifølge EØSU⁽¹⁾ bør EU »hurtigst muligt indtage en international førerrolle i forbindelse med udviklingen af en bredere anlagt ramme om sikkerhed, som ikke kun forsøger at fjerne virkningerne af terrorismen, men også at bekæmpe årsagerne hertil ...« »På grund af sø- og lufttransportens internationale karakter bør sikkerhedsbestemmelserne fastlægges efter gensidig aftale, anvendes ensartet, gennemføres uden diskrimination og sikre de mest effektive handelsstrømme«. Endvidere påpegede EØSU, at »europæisk filosofi og kultur sætter menneskerettighederne meget højt, og disse højt skattede principper bør ikke trues af reaktioner på terroristruslerne«. Den nylige parafering af aftalen om containersikkerhed mellem USA og EU (november 2003) og dens gennemførelse åbner en mulighed for en drøftelse inden for rammerne af den transatlantiske dialog. USA og EU samarbejder også internationalt inden for ILO om søfarendes identitet og sammen med ILO inden for Den Internationale Søfartsorganisation om sikkerhed og sundhed i forbindelse med havnefaciliteter.

3.4 Globalisering – international økonomisk, social og miljømæssig udvikling

3.4.1 Globaliseringen har åbnet døren til mange fordele, skabt åbne samfund og åbne økonomier samt fremmet en friere udveksling af varer, idéer og viden. Der er ved at opstå en ægte global bevidsthed, der er opmærksom på fattigdommens uretfærdigheder, brud på foreningsfriheden, kønsdiskriminering, børnearbejde og den miljømæssige forringelse, hvor end det måtte forekomme⁽²⁾.

3.4.2 På trods af at samhandelen, udenlandske investeringer og verdens samlede velstand er øget, har globaliseringen dog ikke haft en positiv effekt for alle. Reduktionen i handelshindringer og hindringer for kapitalbevægelser såvel som i hindringerne for tjenesteydelser og personers fri bevægelighed på globalt plan har fremmet virksomhedernes globale sourcing, men har samtidig skabt en global konkurrence, der har foruroligende konsekvenser for arbejdstagerne, skatteindtægterne og for den finansielle bæredygtighed af sociale velfærdssystemer og tjenester af almen interesse. På verdensplan har det ført til en stigende fattigdom i 54 lande siden 1990⁽³⁾. Uligheden i og mellem lande er steget og den verdensøkonomiske stabilitet er truet af både ustabilitet på de finansielle markeder og af makroøkonomiske skævheder så som valutakurssvingninger og ubalancer i handelssamkvemet.

⁽¹⁾ EØSU: Udtalelserne CESE 156/2002 og EUT C 32 af 5.2.2004.

⁽²⁾ ILO: A fair Globalisation: Creating opportunities for all, Genève, 24. februar 2004.

⁽³⁾ FN's Human Development Report 2003 ifølge Süddeutsche Zeitung, 9.7.2003.

3.4.3 Ved en fælles indsats kan EU og USA bidrage til at vise globaliseringens fulde økonomiske, sociale og miljømæssige potentiale ved at forbedre styreformerne både på nationalt og internationalt plan samt forbedre reglerne for den internationale handel, investerings-, finansierings- og migrationsstrømme, ved at tage hensyn til alle interesser, rettigheder og ansvar og dermed opnå en bredere og mere ligelig fordeling af vækstfordelene, der kan skabe sikkerhed og stabilitet til fordel for alle.

3.4.4 I denne sammenhæng gælder det, at det globale styre skal forbedres. Internationale organisationer, som i dag har forskellige mandater, skal koordinere deres bestræbelser. En bedre forvaltning af globaliseringen kræver, at WTO, IMF, Verdensbanken og OECD samarbejder med andre internationale organisationer især med ILO og FN. Endvidere skal disse institutioner styres bedre bl.a. gennem en social og civil dialog.

3.4.5 EØSU understreger vigtigheden af, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder respekteres og gennemføres og glæder sig over det amerikanske finansministeriums anstrengelser for at fastholde fremskridtene i Verdensbankens og IMF's anerkendelse af de grundlæggende arbejdstagerrettigheder som et vigtigt emne, der skal indarbejdes i deres udviklingsdagsorden⁽⁴⁾.

3.4.6 EØSU sætter spørgsmålstegn ved Den Internationale Valutafonds fremstød for en omfattende deregulering af arbejdsmarkedet i Europa⁽⁵⁾, da det kunne have alvorlige konsekvenser for den europæiske samfundsmodel, og understreger, at de sociale sikkerhedsnet virker som automatiske stabilisatorer, som er så nødvendigt i økonomiske nedgangsperioder.

3.4.7 På begge sider af Atlanten er der voksende bekymring for, at arbejdspladser skal blive eksporteret til andre regioner som følge af såvel de teknologiske muligheder, færre handelshindringer som konkurrencemæssige fordele på grund af forskelle i lovgivningen, der i bund og grund hviler på lavere arbejds- og miljønormer og normer for dyrevelfærd. Økonomer har generelt accepteret denne trend som en logisk konsekvens af frihandel⁽⁶⁾, der har gjort det let at overflytte arbejdspladser til lavtlønslande. Dette forventes at skabe strukturarbejdsløshed på lang sigt. Da såvel EU-traktaterne og den fremtidige EU-forfatning tilskynder til en forbedring af leve- og arbejdsvilkårene, er der behov for at overveje, hvordan arbejds- og miljøstandarder samt leve- og arbejdsvilkår kan hæves i disse lande samtidig med, at de fastholdes og forbedres i Europa og USA.

⁽⁴⁾ US Department of the Treasury: 2002 Report to Congress on Labor Issues and the International Financial Institutions, 31. marts 2003.

⁽⁵⁾ IMF (International Monetary Fund) World Economic Outlook, April 2003, Kapitel IV: Unemployment and labour market institutions: why reforms pay off.

⁽⁶⁾ Preparing America to Compete Globally: A Forum on Offshoring, Brookings Institution, 3. marts 2004; www.brook.edu/comm/op-ed/20040303offshoring.htm

3.4.8 I kølvandet på de seneste års mange virksomhedsskandaler er offentligheden i USA blevet mere kritisk over for storforetagender. 77 % af amerikanerne siger, at for megen magt ligger i hænderne på nogle få, store selskaber, 62 % mener, at erhvervsvirksomheder har for store fortjenester⁽¹⁾. Virksomhedsledelse er derfor et vigtigt emne. Udover allerede trufne foranstaltninger eller under udarbejdelse som f.eks. Sarbanes-Oxley i USA, revisionen af OECD's principper om Corporate governance og aktiviteter på EU og nationalt plan er det nødvendigt med en koordineret indsats for at sikre, at storforetagender ledes på en ansvarlig måde, der tager hensyn til alle berørte parters interesser.

3.4.9 Både EU og USA har presset på for at opnå fremskridt i Doha-runden. For at sikre at der tages bedre hensyn til civilsamfundets synspunkter i forhandlingerne på EU-plan, inddrager Europa-Kommissionens generaldirektorat for handel civilsamfundet i forberedelsen og opfølgningen af forhandlingerne, og EØSU tager aktivt del i denne proces. EØSU vil også tage initiativ til at etablere en dialog med sine partnere på alle kontinenter for at bidrage mere effektivt til processen og med henblik herpå, vil det afholde en konference om WTO-spørgsmål⁽²⁾ i juli 2004.

3.4.10 Miljø- og klimaændringer er klart områder, der bekymrer både den amerikanske og den europæiske befolkning, men hvor regeringerne har divergerende opfattelser. For nylig offentliggjorde Pentagon en studie om de sikkerhedsmæssige konsekvenser af klimaændringen. I lyset af den vedvarende uenighed om ratificeringen af Kyoto-protokollen er de potentielle konsekvenser af klimaændringen bestemt et af de vigtigste, men også vanskeligste emner at behandle.

3.4.11 EØSU har også ved flere lejligheder understreget betydningen af bæredygtig udvikling. Internationale møder og aftaler er mundet ud i højtidelige erklæringer, herunder Verdensmiljøkonferencen, Millenium-målene og Lissabon-strategien, men det skorter stadig på konkrete foranstaltninger. EØSU gentager derfor sine opfordringer til yderligere fremskridt som nævnt i flere udtalelser⁽³⁾.

3.4.12 Under WTO-forhandlingerne i Doha har EU udover de handelspolitiske foranstaltninger også understreget betydningen af fødevarerikkerhed, forbrugerbeskyttelse og dyrebekyttelse. Efter EU's opfattelse er det nødvendigt med bedre og mere transparente regler for den internationale handel den internationale handel i forbindelse med fødevarerikkerhed.

⁽¹⁾ Pew Research Center, det politiske landskab i 2004.

⁽²⁾ Civilsamfundets bidrag til WTO's civile virke, 8. juli 2004, EØSU, Bruxelles.

⁽³⁾ Lissabon-strategien og bæredygtig udvikling, EUT C 95 af 23.4.2003, og Mod et globalt partnerskab for bæredygtig udvikling, Bruxelles den 1. maj 2002, EFT C 221 af 17.9.2002.

3.4.13 Landbrugshandlen er et af de vanskeligste områder tillige med emner som kogalskab (BSE), hormoner (BST), landbrugsmetoder, fødevarerikkerhed og genetisk modificerede organismer (GMO'er). Inden for landbrugsindustrien er handelen og handelssamarbejdet mellem EU og USA omfattende. Temaer som GMO'er og hormoner har dog skabt handelspolitiske uoverensstemmelser mellem disse to store handelspartnere. Man må dog ikke glemme, at EU og USA under den igangværende Doha-runde er nået til konstruktive kompromisser især inden for landbrugssektoren. EU har understreget betydningen af den europæiske landbrugsmodel med respekt for miljøet og dyrevelfærd og de moderate reformer inden for landbrugspolitikken, hvor det i fremtidige handelsaftaler og -regler er meget væsentligt at tage hensyn til udviklingslandenes bekymringer og præferencer, som ikke er direkte forbundet med handel.

3.4.14 Den seneste EU-udvidelse er den hidtil største udfordring for EU, men samtidig er det en dynamisk proces på vej mod europæisk integration, styrkelse af freden, sikkerheden og velstanden på hele kontinentet. Både EU og USA er interesserede i de nye EU-medlemsstaters udvikling, i en forbedring af forholdet til Rusland og EU's nye naboer og fremme af respekten for menneskerettigheder og demokrati.

3.5 Transatlantiske institutioner

3.5.1 De aftaler vedrørende de transatlantiske institutioner, der blev vedtaget i 1990'erne, har givet anledning til nogen utilfredshed. Årsagerne hertil har været: skævheden i magtbalancen mellem EU og USA, forskellene på medlemskredsen af NATO, EU og andre institutioner, EU's ufuldstændige integration og en generel utilfredshed med topmødet mellem EU og USA⁽⁴⁾.

3.5.2 Nylige forslag til forbedring de institutionelle aftaler viser, at det væsentligste kriterium for fremskridt er iværksættelsen af en vedholdende og indgående dialog omkring de væsentligste emner. Denne dialog må finde sted inden for de institutionelle rammer, der måtte være mest hensigtsmæssige herfor. Desværre tager ingen af tilgangene tilstrækkelig højde for de fordele, der kan opnås ved arbejdsmarkedsparternes og civilsamfundets deltagelse.

3.6 Forpligtelse over for det transatlantiske partnerskab og multilateral styring⁽⁵⁾

3.6.1 Både EU og USA understreger den strategiske betydning af EU's og USA's relationer i multilateral sammenhæng, da globale udfordringer kræver en fælles indsats.

⁽⁴⁾ Christopher J. Makins (formand for De Forenede Staters Atlantikhavsråd): Renewing the Transatlantic Partnership: Why and How? Redegørelse udarbejdet af Underudvalget for Europa under Udvalget for Internationale Forbindelser i Repræsentanternes Hus 11. juni 2003.

⁽⁵⁾ Ved multilateral styring forstås, at beslutningsprocessen foregår inden for rammerne af internationale institutioner som f.eks. FN, WTO, IMF, Verdensbanken, ILO og OECD.

3.6.2 Som Det Europæiske Råd erklærede i december 2003, er det transatlantiske samarbejde uerstatteligt, og EU støtter fortsat fuldt ud et konstruktivt, afbalanceret og fremadskuende partnerskab med vore transatlantiske partnere ⁽¹⁾.

3.6.3 EØSU er enig med Det Europæiske Råd i, at det er afgørende at bibeholde en fortsat dialog som strategiske partnere og glæder sig over, at Rådet har til hensigt at tilskynde til enhver form for dialog mellem de lovgivende institutioner og civilsamfundet på begge sider af Atlanten.

3.6.4 I et bilateralt samarbejde inden for rammerne af multilaterale institutioner vil de transatlantiske partnere forene den fremsynethed og kapacitet, der er nødvendig for at klare vor tids udfordringer.

3.6.5 En række igangværende initiativer har understreget vigtigheden og nødvendigheden af et kontinuerligt og mere intenst transatlantisk samarbejde. German Marshall fund i USA og det transatlantiske politiske netværk er blandt de organisationer, der har arbejdet mest aktivt for at udbygge relationerne mellem EU og USA. Deres aktiviteter omfatter analyser af såvel den offentlige mening på begge sider af Atlanten herunder også de økonomiske aspekter af relationerne, som etableringen af kontakter og afholdelsen af konferencer samt formuleringen af henstillinger og strategier for de fremtidige forbindelser mellem EU og USA.

3.6.6 Det transatlantiske politiske netværk har opstillet en tipunktsplan over ti år til styrkelse af det transatlantiske partnerskab, som skal gennemføres fra 2005 til 2015 på grundlag af målsætninger, foranstaltninger og fremskridtsindikatorer vedtaget i fællesskab. Strategien vedrører fire interesseområder: Økonomi, forsvar og sikkerhed, politik og institutioner ⁽²⁾.

3.6.7 Dette program er et værdifuldt bidrag til en udvikling af partnerskabet, men EØSU beklager, at den sociale dimension næppe nævnes.

3.6.8 På det økonomiske område har der igennem en årrække verseret en debat om det transatlantiske marked ⁽³⁾. Det transatlantiske politiske netværk opfordrer til en uddybning og udvidelse af det transatlantiske marked, mens andre er gået endnu videre og taler om et transatlantisk frihandelsområde. I lyset af erfaringerne både med EU-integrationen og NAFTA gør EØSU sig til talsmand for en tilgang, som forener den økonomiske, sociale og miljømæssige dimension baseret på økonomisk, social og territorial samhørighed. Dette er også i overensstemmelse med udkastet til en EU-forfatning, som sætter en social markedsøkonomi som et af målene for Unionen.

⁽¹⁾ Det Europæiske Råd – Formandskabets konklusioner ....

⁽²⁾ Transatlantic Policy Network: A Strategy to strengthen Transatlantic Partnership, Washington-Bruxelles — 4. december 2003.

⁽³⁾ Cf. The Transatlantic Market: a leitmotiv for economic cooperation, Erika Mann, MEP, november 2003.

4. Forbedring af det transatlantiske partnerskab — hvorfor og hvordan?

4.1 Et stærkt transatlantisk partnerskab er en vigtig drivkraft, når fremtidige udfordringer skal klares. Både Europa og USA samarbejder bilateralt og med støtte fra internationale institutioner med forskellige dele af verden ud fra deres respektive værdier, overbevisninger og politikker. Økonomisk og social samhørighed samt social og civil dialog er grundlæggende elementer i de europæiske styreformer, mens de er langt mindre vigtige i De Forenede Stater. Disse forskellige tilgange kan derfor føre til modstridende anbefalinger og samarbejdsmodeller i de pågældende områder.

4.1.1 Mens USA f.eks. er drivkraften bag skabelsen af den amerikanske frihandelsaftale (FTAA) med NAFTA-aftalen som forbillede, har andre stemmer i regionen talt for, at man lod sig inspirere af den europæiske integration og erfaringerne hermed. Så forskellige aktører som den brasilianske regering, Mexicos præsident, Vicente Fox, («NAFTA plus»), amerikanske repræsentanter og et netværk af fagforeninger kræver et alternativ til FTAA, som omfatter kendte EU-elementer, som f.eks. en udviklingsfond til mindskelse af forskelle, fri bevægelighed for personer, deltagelse i beslutningsprocessen, fælles valuta og gennemførlige sociale normer ⁽⁴⁾.

4.1.2 Et andet eksempel er, at økonomiske og sociale reformer i de fremtidige central- og østeuropæiske medlemsstater i de sidste 10-15 år har været støttet af både EU og internationale organisationer, som f.eks. IMF og Verdensbanken. Da EU kun har begrænset kompetence og lovgivning inden for visse områder, f.eks. de sociale sikringsordninger, er reformer på disse områder blevet tilskyndet af internationale institutioner og orienteret mod en samfundsmodel med underliggende værdier og principper, der ikke er fuldt forenelige med den europæiske samfundsmodel, hvilket kan skabe problemer i forbindelse med de nye medlemsstaters tiltrædelse ⁽⁵⁾.

4.2 Hvis Europa ønsker større indflydelse i det internationale samfund, skal der yderligere integration til for at øge dets mulighed for at blive hørt og kunne agere i det internationale samfund. I denne forbindelse ser EØSU med tilfredshed på det irske formandskabs bestræbelser og håber, at den seneste udvikling i medlemsstaternes standpunkter vil bidrage til, at man kan nå til enighed om den fremtidige forfatning.

4.3 Det transatlantiske partnerskab har skabt en række arrangementer, som indbefatter regeringer såvel som lovgivere og civilsamfundsnetværk. Civilsamfundet deltager i form af forskellige transatlantiske dialoger, som ikke alle er lige aktive.

⁽⁴⁾ Sarah Anderson, John Cavanagh: Lessons of European Integration for the Americas, Institute for Policy Studies, Washington, februar 2004.

⁽⁵⁾ EØSU: Udvidelsens økonomiske og sociale konsekvenser i ansøgerlandene, EUT C 85 af 8.4.2003.

4.3.1 Den transatlantiske erhvervsdialog (TABD) var den første og i en periode den mest aktive af dialogerne. Der har dog hersket tvivl om dens effektivitet og implementeringen af resultaterne. Den blev styrket på topmødet mellem EU og USA i 2003. De to nye formænd har for nylig erklæret, at de fandt det nødvendigt at styrke TABD for at bidrage til skabelsen af et transatlantisk marked uden hindringer af nogen slags og stimulere det økonomiske samarbejde på tværs af Atlanten.

4.3.2 Den transatlantiske arbejdsmarkedsdialog (TALD) er først og fremmest blevet ført inden for de eksisterende fagforeningssammenslutninger. For at kunne bidrage fuldt og helt til den transatlantiske dialog og udviklingen af den sociale dimension i forbindelserne mellem EU og USA, skal TALD udbygges. Mellem 2001 og 2003 samlede det fælles projekt »Forbedring af den transatlantiske dialog – arbejdernes verden« fagforeningsrepræsentanter fra multinationale selskaber i en række workshops.

4.3.3 På seks år er den transatlantiske forbrugerdialog (TACD) blevet den mest aktive af dialogerne. Her mødes forbrugerrepræsentanter fra EU og USA for at drøfte emner af interesse for begge parter som f.eks. GMO'er, uønskede reklamehenvendelser (spam), digital ophavsret samt emner, der berører forbrugere i udviklingslande. Herved bringes forbrugerrepræsentanter i EU og USA sammen, og de repræsenterer forbrugerne over for de europæiske og amerikanske myndigheder.

4.3.4 Den transatlantiske miljødialog (TAED) holdt mindre end to år på grund af finansieringsproblemer. Det er dog et væsentligt element i betragtning af de miljømæssige udfordringer.

4.3.5 Det eksisterende institutionaliserede samarbejde mellem de to parlamenter er blevet til den transatlantiske dialog mellem lovgivere, som nu afholder videokonferencer og halvårslige møder.

4.3.6 Den uformelle transatlantiske landbrugsdialog skal styrkes og integreres i de transatlantiske dialoger og netværk. Relevante emner er GMO'er, hormoner og især den europæiske landbrugsmodel.

4.3.7 Desuden har Europa-Kommissionen iværksat to »people-to-people«-initiativer inden for områderne uddannelse og politisk beslutningstagning, der omfatter oprettelsen af EU-centre på amerikanske universiteter samt tænketanke, akademiske institutioner og netværk på lokalt plan.

4.3.8 Der føres endvidere en række andre uformelle dialoger.

4.4 På grund af sin rådgivende rolle i Europa og sine samarbejdsaktiviteter med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet verden over skulle EØSU kunne fungere som et værdifuldt forum til fremme af dialogen og være samlingssted for de relevante parter.

5. Forslag og henstillinger

5.1 I overensstemmelse med det irske formandskab, som arbejder på at sikre solide og produktive transatlantiske politiske og økonomiske forbindelser, støtter EØSU udtrykkeligt det transatlantiske samarbejde og henstiller, at det styrkes og udvides, således at det bredest mulige spektrum af interesser og aktører inddrages, og at tilgangen fremmes og udvides, således at også emner af betydning for dialogerne og deres respektive bagland på begge sider af Atlanten tages i betragtning.

5.2 EØSU støtter udtrykkeligt den konstruktive inddragelse af de relevante interessefællesskaber fra det amerikanske og europæiske civilsamfund. Dialogstrukturen, der blev skabt med aftalerne i 1990'erne, er et nyttigt instrument, som kan og bør videreudvikles til at indbefatte et bredere udsnit af civilsamfundsnetværk.

5.2.1 For at dialogerne og netværkene kan arbejde effektivt, er det nødvendigt at bygge på deres respektive interesser, forhåbninger og betænkeligheder samt på centrale emner af gensidig interesse for de involverede parter. En gennemgribende debat om deres rolle, opgave og øgede effektivitet kunne være nyttigt. Dette indebærer også, at der især hos regeringerne og parlamenterne, som er væsentlige politiske partnere i dialogen, skabes fælles forståelse på begge sider af Atlanten for dialogernes rolle.

5.2.2 På baggrund af tidligere erfaringer burde disse dialoger og netværk have lige adgang til regeringerne og højtstående embedsmænd, hvilket ville gøre deres virke og arbejde mere tiltrækkende for de respektive interessegrupper. Skal de styrkes, kræver det også, at man i de politiske beslutninger tager mere hensyn til resultaterne af deres overvejelser.

5.2.3 At holde de forskellige dialoger og netværk i gang og styrke dem kræver engagement og økonomiske midler herunder også til dækning af centrale opgaver. I denne forbindelse påpeger EØSU, at dialogernes finansiering bør indbefatte støtte til møder, der er nødvendige for, at man kan få skabt et fælles grundlag og få fælles projekter op at stå.

5.2.4 På længere sigt vil EØSU være rede til at bidrage til øget information om og meningsudveksling mellem disse dialoger og netværk, hvilket kunne føre til et regelmæssigt og kontinuerligt samarbejde. Skabelsen af et transatlantisk og/eller et amerikansk økonomisk og socialt udvalg kunne også overvejes.

5.3 De emner, der skal behandles, bør være baseret på de interesser, forhåbninger og overvejelser, der optager dialogerne, netværkene og de berørte interessekredse. Dialogerne har allerede fastlagt eller foreslået emner, de ønsker at behandle, og formuleret målsætninger for deres arbejde.

5.3.1 Erhvervsdialogen har for nylig gentaget sin satsning på at styrke de transatlantiske forbindelser og skabe økonomisk samarbejde og udvikling på globalt plan. TABD har forpligtet sig til en central dagsorden baseret på medlemmernes interesser. Det vil proaktivt gå ind i identificeringen af kommende udfordringer og komme med erhvervslivets konkrete bidrag til den lovgivningsmæssige og politiske dagsorden i EU og USA med fremlæggelsen af centrale henstillinger til den amerikanske administration og EU-Kommissionen. Det vil søge løsninger på transatlantiske økonomiske, handelsmæssige og investeringsmæssige problemer og foreslå fælles indsatsområder for regeringerne på begge sider af Atlanten. Man har for nylig fastlagt følgende fire prioritetsområder: Handelsliberalisering og Doha-runden, intellektuelle ejendomsrettigheder, internationale revisionsnormer samt sikkerheds- og handelsspørgsmål. Dets mål er at etablere et transatlantisk marked uden barrierer, som vil tjene som en katalysator for global handelsliberalisering og fremgang samt stimulere innovation, investering, økonomisk vækst og skabe nye arbejdspladser. TABD vil også følge, i hvilket omfang regeringerne gennemfører dets henstillinger⁽¹⁾.

5.3.2 Inden for arbejdsmarkedsdialogen lægger fagbevægelsen vægt på de transatlantiske relationers centrale karakter og overvejer måder, hvorpå det effektivt kan udvides og uddybes. Fagforeningerne har igennem mange år udviklet deres bilaterale relationer og ønsker en udvidelse af den transatlantiske arbejdsmarkedsdialog. Der er utallige mulige debattemner i forbindelse med sociale, økonomiske og arbejdsmarkeds-mæssige spørgsmål. I spørgsmålet om relokalisering af arbejdspladser, som sker på begge sider af Atlanten, kunne man udveksle erfaringer med, hvordan man bedst reagerer herpå. I kølvandet på de store virksomhedsskandaler er en forbedret ledelseskultur for at skabe større ansvarlighed og øge medarbejderindflydelsen endnu et aktuelt emne. Andre vigtige debattemner er social sikring, sundhedspleje, uddannelse, sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen, pensionsordninger, arbejdsmarkedsrelationer i bredere forstand herunder rammeaftaler og bistand til gennemførelse af grundlæggende internationale arbejdsnormer⁽²⁾.

5.3.3 Forbrugerdialogen formulerer og fremsætter fælles forbrugerpolitiske henstillinger til den amerikanske regering og EU for at fremme forbrugerinteresserne i den politiske beslutningsproces i EU og USA. 45 europæiske og 20 amerikanske forbrugerorganisationer deltager hovedsageligt via

medlemskab af arbejdsgrupper, som formulerer og fremsætter fælles forbrugerpolitiske standpunkter om levnedsmiddel-spørgsmål, e-handel og anden handel, intellektuel ejendomsret og handelsmæssige og økonomiske spørgsmål. Dets prioriteter for regeringsinitiativer i 2003 og 2004 omfatter globale intellektuelle ejendomsrettighedsregler for adgang til medicinalvarer, genetisk modificerede organismer, mærkning af levnedsmidler, uønskede reklamehenvendelser (spam), misbrug af Internettet og forbrugernes retskrav, produktmærkning og handelsregler, transparens og tidlig varsling⁽³⁾.

5.3.4 Den transatlantiske miljødialog er desværre brudt sammen, men i betragtning af så væsentlige udviklingstendenser som virkningerne af den globale opvarmning skal de transatlantiske civilsamfundsnetværk derfor tilskyndes til handling.

5.4 EØSU kan være en nyttig platform som initiativtager til at give de transatlantiske dialoger og netværk en stærkere røst og styrke samarbejdet mellem dem.

5.4.1 I denne sammenhæng tilbyder EØSU at arrangere en konference sammen med de relevante aktører. Formålet med en sådan konference ville være at fremme udviklingen af transatlantisk netværkssamarbejde mellem civilsamfundene om miljøspørgsmål, skabe fælles forståelse for betydningen af dialog på ikke-statsligt plan, drøfte deres opgaver og de bedste veje til at opnå deres respektive mål og strategier samt udveksle synspunkter og arbejde sammen.

5.4.2 Forud for konferencen vil EØSU kontakte de relevante aktører og institutioner for at finde frem til de kredse inden for civilsamfundet, der skal repræsenteres på konferencen, fremlægge deres interesser og betænkeligheder såvel som de emner, de ønsker behandlet og således skabe grundlaget for et samarbejde.

5.4.3 Med en styrket dialog vil man kunne aktivere civilsamfundet på begge sider af Atlanten, skabe stærke netværk, sikre udveksling af synspunkter inden for og mellem transatlantiske civilsamfundsnetværk herunder dialogerne, sikre adgang til regeringerne på højt plan og bidrage til at skabe et godt professionelt forhold mellem disse netværk og dialoger og regeringen/administrationen. Denne styrkelse og forbedring af den institutionelle struktur vil ikke blot på lang sigt være til gavn for EU og USA, men også for resten af verden.

Bruxelles, den 3. juni 2004

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ TABD-kommentarer og -dokumenter omdelt på studiegruppemødet i Dublin den 24. marts 2004.

⁽²⁾ Budskab fra fagbevægelsen på studiegruppens møde i Dublin den 24. marts 2004.

⁽³⁾ Forbrugerdialogens netside www.tacd.org